

ПІДСТУПНІСТЬ СІ-БЕМОЛЬ МАЖОРУ

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ
до Комісії з питань соціального й гуманітарного розвитку
при Кабінеті Міністрів України (голова – М. ЖУЛИНСЬКИЙ)

Виступає хор “Гомін”



Вже понад сто років наш народ співає “Ще не вмерла Україна”. І ось тепер нам пропонують співати “Ще не вмерла України і слава і воля...” (“Літературна Україна”, 15.06.2000). Бо так, мовляв, у Чубинського. Здавалося б, дрібниця. Але чи є потреба ламати звичну для всього народу формулу? І чи справді пропонований варіант досконаліший?

Абстрагуючись від мелодії, цю думку можна було б висловити так: “Ще живе України і слава і воля”. А якщо вже “Ще не вмерла...”, тоді краще “...ні слава, ні воля”.

Та тут знову постає питання: а що ж для нас, зрештою, головне? За побудовою речення виходить, що найголовніше — слава і воля, а сама Україна немов би відсувається на другий план. І все це загалом скидається на гімн славолюбців.

Тож чи варто робити ці зміни? Спитайте будь-кого на вулиці, який у нас гімн, і він скаже: “Ще не вмерла Україна”. І казатиме й співатиме і далі так само, бо це не уривок речення, а самодостатня фраза, яка не потребує подальших роз'яснень.

Але найважливіше, що нас усіх тривожить — це тональність, у якій виконується державний гімн. У офіційно затверджених партитурах та фонограмах він звучить усі-бемоль мажорі — тональності занадто високій, непридатній для

масового співу. Ця тональність під силу хіба лише співакам-професіоналам, і гімн таким чином потрактовано як концертний твір, без урахування його функції. А звідси й наслідки. Мимоволі згадується Шевченкове: “А братія мовчить собі, витріщивши очі...” Наприклад, у газеті “Вечірній Київ” (16.04.2000) читаємо:

“Віриться, наші спортсмени на першостях світу вже не стоятимуть під час музичного його [державного гімну — Л. Я.] виконання, мов у рот води набравши, а співатимуть, подібно до англійців, німців, шведів, португалівців...” Марні сподівання! Не співатимуть ніколи, якщо не буде фонограми у зручній тональності, а хіба що гудітимуть собі під ніс октавою нижче, як це часто буває. Дехто вважає, що діючі фонограми навмисне зроблені так, щоб відтіснити народ від власного гімну.

Етнографічний хор “Гомін” вже багато років співає “Ще не вмерла Україна” і виспівав, як ми вважаємо, оптимальний — легкий і доступний варіант у тональності соль мажор. Разом з нами завжди співають і всі присутні. Якраз у цьому і полягає функція державного гімну.

З повагою,
Леопольд ЯЩЕНКО,
керівник Клубу шанувальників народної пісні “Гомін”, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка